

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY A EVROPSKÁ UNIE

ČESKÁ REPUBLIKA A EVROPSKÁ UNIE

Česká republika je od 1. května 2004 členským státem Evropské unie. Proces přidružení a následného vstupu České republiky do Evropské unie prošel více než patnáctiletým vývojem. Nej důležitějším představním dokumentem, který upravoval vzájemné vztahy obou stran byla Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, která byla uzavřena v Lucemburku dne 4. 10. 1993 a vstoupila v platnost dnem 1. 2. 1995. Na jejím základě došlo k postupnému vytvoření zóny volného obchodu a k postupnému odbourávání dalších překážek vzájemného obchodu. Jedním ze závazků, které na sebe ČR v Evropské dohodě vzala, bylo zajištění postupné **slučitelnosti stávajících a budoucích právních předpisů s právními předpisy ES.**

Žádost o členství v EU Česká republika předala 23. ledna 1996. Tím započala fáze vlastní přípravy na vstup do ES/EU, jejímž hlavním obsahem byla **transpozice právních předpisů** Evropského společenství (ES), tzv. *acquis communautaire*, do českého právního řádu. Závěrečná dohoda o podmínkách vstupu nových států (včetně České republiky) do ES/EU byla přijata na **Kodaňském summitu**

v prosinci 2002. Tato dohoda byla slavnostně podepsána v Aténách 16. dubna 2003 a po její ratifikaci jednotlivými členskými i přistupujícími státy vstoupila v platnost 1. května 2004.

V České republice byla Smlouva o přistoupení k EU ratifikována v referendu, které se konalo ve dnech 12. a 13. června 2003. Občané zde odpovídali na otázku:

„Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala podle smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii členským státem Evropské unie?“

Smlouva o přistoupení, která měla více než 5000 stran, byla zpřístupněna na internetu a tři týdny před referendem také na obecních úřadech. K urnám se dostavilo 55,21% oprávněných občanů, z nichž **77,3% se vyjádřilo pro vstup a 26,7% proti vstupu.**

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY A EVROPSKÁ UNIE

PARLAMENTNÍ VÝBOR PŘIDRUŽENÍ

Institucionálním základem přidružení a společné přípravy na vstup v parlamentních shromážděních smluvních partnerů se stal na základě Evropské

dohody vytvořený Parlamentní výbor přidružení, skládající se ze zástupců Parlamentu ČR (od roku 1996 z obou komor) a Evropského parlamentu. Výbor se schází dvakrát ročně, střídavě v ČR a v jednom ze sídel Evropského parlamentu. Tento Výbor měl právo předkládat orgánům přidružení a výkonným orgánům doporučení. Obvykle projednával základní politické problémy přípravy na vstup. Část výboru, zvolená v obou komorách Parlamentu ČR, tvořila Stálou delegaci Parlamentu ČR pro spolupráci s Evropským parlamentem.

VÝBOR PRO EVROPSKOU INTEGRACI (1998–2004)

Běžné projednávání evropských záležitostí na půdě národních parlamentů je ve všech zemích Evropské unie i v kandidátských státech svěřeno specializovaným výborům. Tato organizační struktura se vyvinula postupně tak, jak záležitosti Evropské unie přecházely z oblasti mezinárodních vztahů do domácí politiky členských zemí a stávaly se relevantním vnitropolitickým tématem. Tento model sledovala od roku 1998 i Česká republika, kdy Poslanecká sněmovna rozhodla o zřízení výboru pro evropskou integraci. Po podzimních volbách téhož roku se ke stejnému kroku rozhodl i Senát Parlamentu ČR.

Faktická náplň práce obou výborů v období před vstupem postupně vykristalizovala do tří základních oblastí:

- kontrola kompatibility návrhů zákonů z pohledu slučitelnosti s právem EU/ES;
- kontrola vlády v procesu předvstupního vyjednávání a komunikační strategie před vstupem do Evropské unie;
- jednání s partnerskými výbory parlamentů členských zemí a přidružených zemí, popřípadě Evropského parlamentu a s institucemi Evropské unie.

VÝBOR PRO EVROPSKÉ ZÁLEŽITOSTI

Vstupem ČR došlo EU došlo jednak ke změně názvu výboru pro evropskou integraci na výbor pro evropské záležitosti a jednak k výrazné změně náplně jeho činnosti. Jeho hlavní doménou je dnes

kontrola legislativních návrhů sekundárního práva ES/EU před jejich projednáním v Radě.

Tato agenda je hlavní aktivitou, kterou se zabývají specializované parlamentní výbory pro záležitosti EU členských států Unie. Pravomoc projednávat tyto záležitosti je na výbory delegována, aniž by bylo nezbytné projednat stanovisko výboru v plénu parlamentu.

Ústavní úprava problematiky projednávání připravované legislativy ES/EU v Parlamentu ČR a jeho výborech byla přijata v tzv. euronovele Ústavy. Podle čl. 10b Ústavy České republiky *vláda pravidelně a předem informuje Parlament o otázkách souvisejících se závazky vyplývajícími z členství České republiky v mezinárodních organizaci nebo instituci uvedené v čl. 10a (rozumí se z členství v Evropské unii).*

Výbor pro evropské záležitosti se dnes skládá ze sedmnácti poslanců, kteří reprezentují všechny politické strany zastoupené ve Sněmovně. Výbor se schází pravidelně a jeho schůze jsou v zásadě veřejné. Jeho činnost by bylo možné rozdělit do tří oblastí:

- projednávání vládou postoupených návrhů aktů a dokumentů ES/EU na základě jejího předběžného stanoviska
- kontrola vlády před jednáním v Radě
- projednání dalších důležitých záležitostí, jako jsou třeba personální nominace zástupců našeho státu v orgánech EU.

SHRNUTÍ

- Česká republika je od 1. května 2004 členským státem Evropské unie
- Česká republika má 21 přímo volených poslanců v Evropském parlamentu
- V Poslanecké sněmovně se evropské agendě věnuje výbor pro evropské záležitosti, který zejména projednává návrhy sekundárních aktů práva ES/EU

